

Aby ograniczyć skutki aktywności wilków i bobrów

2019-05-23

Ponad 1,7 mln zł Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie na ochronę upraw i zwierząt hodowlanych przed negatywnymi skutkami poczyniń wilków i bobrów. Oba te gatunki potrafią być niebezpieczne i uciążliwe dla lokalnej gospodarki, ale znajdują się pod prawną ochroną.

Dzięki wsparciu finansowemu do hodowców w warmińsko-mazurskim w celu obrony stad hodowlanych przed wilkami trafi kilkanaście owczarków podhalańskich. Leśnicy i rolnicy otrzymają także niezbędne zabezpieczenia (w tym specjalne ogrodzenia) do ochrony lasów i terenów rolniczych przed aktywnością bobrów.

Jak wskazują krajowe statystyki, odszkodowania za straty spowodowane działalnością dzikich zwierząt stale rosną. Dotyczy to także coraz liczniejszych ataków wilków na zwierzęta hodowlane. Jeszcze niedawno widywano w Polsce, i to rzadko, jedynie samotne osobniki – teraz pojawiają się już całe watahy. Są to rodzinne grupy tych zwierząt, które polowania zwykle prowadzą grupowo i w sposób skoordynowany. Nie boją się wtedy atakować większych zwierząt hodowlanych, a nawet ich skupisk. Jedna wataha może funkcjonować na terytorium do 1000 km kw. W ciągu doby wilk jest w stanie pokonać dystans do kilkudziesięciu kilometrów, w razie potrzeby także dość dobrze pływa.

Z kolei bóbr, którego krajowa populacja wynosi około 100 tys. osobników, jako ziemnowodny gryzoń żeruje w licznych miejscach w Polsce. Jego waga dochodzi do 29 kg, a żyje do 30 lat. Jest zwierzęciem silnie terytorialnym, rodzinnym. Wiedzie najczęściej nocny tryb życia. Świetnie pływa, a pod wodą bez przerwy może przebywać nawet 15 minut. Bóbr przystosowuje otoczenie środowiskowe do własnych potrzeb. Dzięki wyjątkowo silnym zębom, tzw. siekaczom, potrafi ścinać grube drzewa, zdarza się, że o średnicy do 1 m. Bobry budują tamy i żeremia, co z jednej strony jest podziwiane, ale z drugiej strony powoduje liczne szkody terenowe i poważne straty. Rolnicy i leśnicy alarmują, że działania bobrów powodują podtopienia, a nawet powodzie, które niszczą uprawy.

Jak temu przeciwdziałać? Można stosować metody zarówno nieinwazyjne, jak i humanitarne, polegające na wyposażaniu rolników i hodowców zwierząt w specjalne zabezpieczenia.

W celu przeciwdziałania szkodom powodowanym przez wilki, olsztyńska Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska planuje wykonanie ogrodzeń trwałych (z siatki) i półtrwałych (fladry, pastuchy elektryczne) wokół pastwisk i zagród, w których trzymane są zwierzęta. Hodowcom dużych stad owiec przekazane zostaną pasterskie psy stróżujące odstrasżające drapieżniki. Będzie to około 15 owczarków podhalańskich, które „od szczeniaka” mają towarzyszyć stadom i przygotowywać się do ich ochrony.

Przewidziano również wykonanie zabezpieczeń przed szkodami powodowanymi przez bobry, m.in. zainstalowanie urządzeń wbudowanych w tamę, które umożliwią odprowadzanie nadmiaru wody oraz regulowanie jej poziomu w rowach melioracyjnych i rzekach. Pozwoli to osiągnąć kompromis pomiędzy koniecznością żerowania bobrów a możliwością prawidłowego użytkowania rolniczego gruntu. Zadanie będzie realizowane w miejscach o największej koncentracji szkód. Z rejonów „newralgicznych” rodziny bobrowe mają być odławiane. W przypadku upraw leśnych planowane jest ogrodzanie ich siatką, a starsze drzewa będą owijane, co uniemożliwi bobrom ich ścinanie.

Wszystkie te działania pozwolą zminimalizować negatywne skutki oddziaływania zwierząt wolno żyjących na gospodarkę człowieka. Nie wpłyną istotnie na populację wilków czy bobrów, natomiast znacznie ograniczą szkody i straty materialne przez nie wyrządzone.

W 2018 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wypłaciła ok. 6 mln zł odszkodowań z tytułu zniszczeń wyrządzanych przez dzikie zwierzęta. Tym samym realizacja zadania wpłynie na zmniejszenie wysokości rekompensat wypłacanych przez Skarb Państwa, a jednocześnie przyczyni się do zwiększenia społecznej akceptacji dla ochrony gatunkowej wilków i bobrów.

Projekt zostanie zrealizowany do końca 2021 r. Przekazanie dotacji odbywa się dzięki programowi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - *Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo.*